4η Συνάντηση Διορθοδόξου Δικτύου Πρωτοβουλιών Μελέτης Θρησκειών και Καταστροφικών Λατρειών: Πορίσματα, Διαπιστώσεις, Συμπεράσματα, Προτάσεις

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Νοεμβρίου, 2011

06 - 09 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΕΛΛΑΔΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΘΕΜΑ: **«ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ «ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ» ΛΑΤΡΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΨΥΧΟΛΑΤΡΕΙΩΝ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ»**

Α'. Εισαγωγή

Εμείς, οι αντιπρόσωποι και μέλη του Δικτύου Ορθοδόξων Πρωτοβουλιών Μελέτης Θρησκειών και Καταστροφικών Λατρειών, από όλες σχεδόν τις Ορθόδοξες χώρες – Εκκλησίες (**Ελλάδας, Ρωσίας, Κύπρου, Σερβίας, Βουλγαρίας, Πολωνίας, Τσεχίας-Σλοβακίας, Λευκορωσίας, Ουκρανίας, Εκκλησία Κρήτης**) έχουμε συναντηθεί για να συζητήσουμε τα κοινωνικά, ιατρικά, πνευματικά και ποιμαντικά προβλήματα, που δημιουργούν οι λεγόμενες εναλλακτικές «θεραπείες», οι οποίες, εκτός των άλλων, απειλούν με αλλοίωση το ορθόδοξο φρόνημα και τον τρόπο ζωής των πιστών.

Η συνάντηση μας, που πραγματοποιήθηκε μεταξύ **6ης και 9ης Οκτωβρίου 2011**, και στην οποία συμμετείχαν πέραν των 110 συνέδρων, από τις πιο πάνω Εκκλησίες και χώρες, φιλοξενήθηκε από τον Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Άνθιμο, στο Εκπαιδευτικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα «Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς», της Ιεράς Μητρόπολης Θεσσαλονίκης στην Πυλαία, Ελλάδα.

Τους συνέδρους, ειδικούς και εμπειρογνώμονες επί θεμάτων νεοφανών αιρέσεων (σεκτών), απασχόλησε το γενικό θέμα: **«Το πρόβλημα των 'θεραπευτικών' λατρειών, των αποκρυφιστικών πρακτικών 'θεραπείας' και των ψυχολατρειών. Κοινωνικά και ποιμαντικά προβλήματα»**.

Μετά από εμπεριστατωμένες επιστημονικά εισηγήσεις, συζητήσεις και διεξοδική

μελέτη του όλου θέματος στις πέντε ομάδες εργασίας, καταλήξαμε στα πιο κάτω πορίσματα (διαπιστώσεις, συμπεράσματα και προτάσεις), τα οποία καταθέτουμε προς ενημέρωση και μελέτη στις αρμόδιες εκκλησιαστικές, πολιτειακές αρχές και κοινωνικούς και ιατρικούς φορείς.

Β'. Το πρόβλημα των αποκρυφιστικών πρακτικών «θεραπείας» και των ψυχολατρειών

Οι «θεραπευτικές» λατρείες ή εναλλακτικές «θεραπείες» είναι το τμήμα του κινήματος της «Νέας Εποχής» που προωθεί τον αποκρυφισμό στο χώρο της υγείας, της «θεραπείας» σωματικών και ψυχικών ασθενειών και της προσωπικής ανάπτυξης. Η ιατρική της «Νέας Εποχής», επίσης γνωστή ως εναλλακτική ιατρική, χρησιμοποιεί εναλλακτικές πρακτικές «θεραπείας» για να θεραπεύσει «το σώμα, το νου και το πνεύμα» με τρόπο «ολιστικό», συχνά διεκδικώντας υπεροχή, ή ακόμη και απορρίπτοντας εντελώς την παραδοσιακή, επιστημονική ιατρική.

Σήμερα υπάρχουν εκατοντάδες εναλλακτικές «θεραπείες» και «ψυχοθεραπείες» και ο αριθμός τους αυξάνεται σε ανησυχητικό βαθμό. Οι εναλλακτικές «θεραπευτικές» πρακτικές βασίζονται σε συστήματα σκέψης, που είναι ουσιαστικά μεταφυσικά στη φύση τους και σε καθαρά μη επιστημονικές αρχές και μεθόδους. Οι εναλλακτικές «θεραπείες» έχουν στοιχεία μορφών αποκρυφισμού, χαρακτηρίζονται από ένα μαγικό τρόπο σκέψης, από την έμφαση σε μια κρυμμένη ή αρχαία γνώση, σε λανθάνουσες ανθρώπινες δυνάμεις και την πίστη σε υποθετικές ή μεταφυσικές «ενέργειες», μη ανιχνεύσιμες από την επιστήμη, έξω από τα όρια κάθε επιστημονικού ελέγχου ή μελέτης. Η ασθένεια θεωρείται ότι ξεκινά, όχι στο σωματικό επίπεδο, αλλά σε ένα «ενεργειακό» επίπεδο και πρέπει να θεραπεύεται «ενεργειακά» και όχι σωματικά. Ο ασκών τις εναλλακτικές «θεραπευτικές» πρακτικές έχει στόχο «ν' αυξήσει και να ισορροπήσει τη συμπαντική 'ενέργεια'» για να τη χρησιμοποιήσει στη θεραπεία.

Ο εναλλακτικός «θεραπευτής» διευκολύνει την ομαλή ροή αυτής της αόρατης ενέργειας, ώστε ν' απομακρύνει τα λεγόμενα «ενεργειακά μπλοκαρίσματα» ή «ενεργειακές αποφράξεις» και έτσι, με αυτόν τον τρόπο, «θεραπεύει» όλων των ειδών τις ασθένειες, από τις πιο ασήμαντες μέχρι και τις πιο αθεράπευτες. Ο εναλλακτικός «θεραπευτής», που είναι συνήθως ή ένα «χαρισματικό» άτομο χωρίς καθόλου ιατρικές σπουδές, ή περιστασιακά ένας γιατρός ο οποίος όμως εξασκεί ο,τιδήποτε άλλο εκτός από αυτό που σπούδασε στο πανεπιστήμιο, αποκτά έναν ιερατικό-μαγικό ρόλο, ο οποίος του δίνει απόλυτη ισχύ. Αν αποτύχει να θεραπεύσει, αυτό δεν συμβαίνει επειδή η θεωρία πάσχει, αλλά επειδή εφαρμόστηκε με λάθος τρόπο ή επειδή ο ασθενής αντιστεκόταν στη θεραπεία για καρμικούς ή άλλους λόγους. Οι εναλλακτικές «θεραπευτικές» πρακτικές καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες να παρουσιαστούν ως επιστημονικές, ωστόσο η αντι-επιστημονική τους

φύση έχει συστηματικά αποκαλυφθεί από πλήθος ιατρικών και επιστημονικών φορέων στην Ευρώπη, την Αυστραλία και την Αμερική, αλλά και από διακεκριμένους ιατρούς και ερευνητές παγκοσμίως.

Ενώ οι εναλλακτικές «θεραπευτικές» πρακτικές έχουν ερευνηθεί και χαρακτηριστεί ως «ιατρική μαγεία» και «εκφάνσεις του αποκρυφισμού», αποτελούν μια ραγδαία αναπτυσσόμενη βιομηχανία, η οποία διαδίδεται τάχιστα μέσω ενός δικτύου αποκρυφιστικών συλλόγων, ομοσπονδιών ολιστικών «θεραπευτών», «θεραπευτικών» ομάδων, καταστροφικών λατρειών και ψυχολατρειών, που υπόσχονται σωματική και ψυχική υγεία, αυτογνωσία, αυτοπραγμάτωση και αυτοανάπτυξη. Μέσω σεμιναρίων, συνεδρίων, «θεραπευτικών» εργαστηρίων, φεστιβάλ, ανοιχτών συναντήσεων, διαφημίσεων, γιγαντοαφισών στο δρόμο, τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, μέσω περιοδικών, εφημερίδων και ποικίλων δημοσιευμάτων, ηλεκτρονικών μηνυμάτων και ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο· μέσω της πώλησης αποκρυφιστικών προϊόντων ακόμα και στα φαρμακεία και μέσω της προώθησης των εναλλακτικών μεθόδων σε πανεπιστήμια, εταιρείες, οργανισμούς, νοσοκομεία, ιατρικά κέντρα, κέντρα υγείας και ιατρεία, η κοινή γνώμη έχει διαμορφωθεί ώστε ν’ αποδεχθεί τις αποκρυφιστικές «θεραπείες» ως αποτελεσματικές πρακτικές υγείας, ίσης ή ανώτερης αξίας από τις επιστημονικές ιατρικές πρακτικές.

Έτσι, η σκέψη των καθημερινών ανθρώπων μεταστρέφεται προς την αποδοχή των αποκρυφιστικών και ανατολικο-θρησκευτικών δοξασιών, οι οποίες είναι ενσωματωμένες στις εναλλακτικές μεθόδους, σαν κάτι σημαντικό και ωφέλιμο. Το πρόβλημα επιδεινώνεται από τον αριθμό των ιατρών οι οποίοι προωθούν τις εναλλακτικές «θεραπείες», για οικονομικούς λόγους ή λόγω των προσωπικών τους πεποιθήσεων. Ακόμα γίνεται πνευματικά επικίνδυνο από το γεγονός ότι αριθμός ορθοδόξων κληρικών, υπόκεινται σε κάποιου είδους εναλλακτική «θεραπεία» ή τελούν Αγιασμούς σε κέντρα, σχολές και φεστιβάλ αποκρυφιστικών εναλλακτικών «θεραπειών», ή με την παρουσία τους ή την υποστήριξή τους δίνουν πιστοποιητικά Ορθοδοξίας και αναγνώρισης.

Το ιατρικό επάγγελμα έχει διαφθαρεί από τη χρήση τεχνικών εναλλακτικής «ιατρικής» και από αποκρυφιστικές θεωρίες. Υπάρχει ένας ανησυχητικός αριθμός ιατρών και άλλων ανθρώπων που εργάζονται στα επαγγέλματα υγείας, οι οποίοι χρησιμοποιούν και προωθούν εναλλακτικές «θεραπευτικές» πρακτικές ή τις δραστηριότητες των «θεραπευτικών» λατρειών και λειτουργούν ως στρατολόγοι των σεκτών.

Όλων των ειδών οι αποκρυφιστικές «θεραπευτικές» πρακτικές επιχειρούν να διεισδύσουν σε επιστημονικά, εθνικά ή διεθνή, ιατρικά, ψυχιατρικά και ψυχολογικά συνέδρια. Κολέγια και ιδιωτικά σχολεία, τα οποία ενίοτε σχετίζονται με καταστροφικές λατρείες, προσφέρουν μαθήματα και διπλώματα σε ακραίες

αποκρυφιστικές «θεραπευτικές» πρακτικές με αποτέλεσμα η κατάσταση να έχει γίνει ανεξέλεγκτη. Παιδιά σε ορισμένα ιδιωτικά σχολεία εκτίθενται ή ακόμα και μυούνται σε αποκρυφιστικές «θεραπευτικές» μεθόδους στο όνομα της χαλάρωσης και της ευεξίας. Ψυχολατρείες διοργανώνουν σεμινάρια για γονείς, εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης καθώς και για παιδιά και φοιτητές, υποσχόμενες αποτελεσματική σχολική επίδοση, μείωση του άγχους, αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς και ταχεία και αποτελεσματική μάθηση.

Οι ψυχολατρείες ή ψυχοθεραπευτικές λατρείες (αλλιώς γνωστές ως ψυχολογικές λατρείες ή ψυχο-ομάδες) είναι καταστροφικές λατρείες ψυχοθεραπευτικού προσανατολισμού, οι οποίες είναι οργανωμένες σε σειρά μαθημάτων και προγραμμάτων εκπαίδευσης και έχουν κάποια από τα ακόλουθα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά:

Α) Βασίζονται σε μια μεγάλη ποικιλία ψυχολογικών και/ή ψευδο-ψυχολογικών θεωριών αναμεμειγμένων με εναλλακτικές, αποκρυφιστικές και ανατολικο-θρησκευτικές υποθέσεις και πρακτικές.

Β) Χρησιμοποιούν εκατοντάδες ψυχοθεραπευτικές μεθόδους και πρακτικές, οι οποίες είναι επιστημονικά αμφιλεγόμενες, αναπόδεικτες, μεταφυσικές, ακόμα και ταπεινωτικές και παράλογες.

Γ) Βασίζονται σε μια «ολιστική θεώρηση» του ανθρώπου, του κόσμου και της ψυχικής ασθένειας.

Δ) Παρουσιάζονται ως ομάδες ψυχοθεραπείας, συμβουλευτικής, καθοδήγησης ζωής (life coaching), ανάπτυξης της προσωπικότητας, διαπροσωπικής ανάπτυξης, επίτευξης επιτυχίας, αυτογνωσίας κ.ο.κ.

Ε) Μια εξιδανίκευση της ψυχολογίας/ψυχοθεραπείας και των συγκεκριμένων τεχνικών, φιλοσοφίας και μεθόδων, που χρησιμοποιούνται κάθε φορά, κυριαρχεί μεταξύ των μελών.

Στ) Τα μαθήματα, τα βιωματικά σεμινάρια ή τα εργαστήρια που παρέχονται με αφθονία σήμερα (πχ. στη μέθοδο Σίλβα, στο Νευρογλωσσικό Προγραμματισμό, στις «Θεραπείες» μέσω Τεχνών) συχνά χρησιμεύουν ως δεξαμενές στρατολόγησης σε διάφορες οργανωμένες ομάδες.

Ζ) Οι άνθρωποι που εμπλέκονται υποβάλλονται σε χειραγώγηση και συχνά και σε ψυχολογική κακοποίηση.

Η) Αναπτύσσεται εξάρτηση από τον αρχηγό ή/και την ομάδα.

Θ) Οι άνθρωποι εμπλέκονται σε ατελείωτες σειρές μαθημάτων και η ψυχολογική βλάβη που επέρχεται μπορεί να φτάσει ως την πλήρη απώλεια επαφής με την πραγματικότητα.

Πολλές ψυχολατρείες εμπνεύστηκαν από τη Σαηεντολογία, η οποία, σύμφωνα με κάποιους ερευνητές, ξεκίνησε ως ψυχολατρεία.

Οι κίνδυνοι, που ελλοχεύουν από τις εναλλακτικές ψευδοθεραπείες μπορεί να επιφέρουν σοβαρές διανοητικές, σωματικές και πνευματικές βλάβες. Μεταξύ άλλων, έχουν καταγραφεί και οι εξής κίνδυνοι: οργανικές βλάβες, κατάθλιψη και συναισθηματικές διαταραχές, προσβολές άγχους, νευρικός κλονισμός, ψύχωση, επιπλοκές και επιδείνωση της ασθένειας, δαιμονοληψία, ακόμα και θάνατος ή αυτοκτονία. Το πρόβλημα των αποκρυφιστικών «θεραπευτικών» πρακτικών και των ψυχολατρειών είναι ιδιαίτερα σοβαρό και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί από την πολιτεία, τους ιατρικούς φορείς, την κοινωνία και την Εκκλησία.

Γ’. Ποιμαντικά προβλήματα

1) Υπάρχουν «θεραπείες» που είναι ξεκάθαρα αποκρυφιστικές, όπως π.χ. το Ρέικι. Εδώ φαίνεται ξεκάθαρα η άμεση συσχέτιση μεταξύ πρακτικής εφαρμογής και θεωρητικής (αποκρυφιστικής) θεμελιώσεώς τους. Σ’ αυτή την περίπτωση ο στοιχειωδώς κατηχημένος ορθόδοξος πιστός αντιλαμβάνεται ότι δεν μπορεί και δεν πρέπει να πάει, διότι αν πάει, εκτίθεται σε δαιμονικές ενέργειες. Υπάρχουν όμως και «θεραπείες», όπου η συσχέτιση πρακτικής και θεωρίας δεν γίνεται εξ αρχής αντιληπτή ή σκοπίμως αποκρύπτεται. Σ’ αυτές τις περιπτώσεις συνιστούμε να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί οι ορθόδοξοι πιστοί και να ζητούν να μάθουν τη θεμελίωση της «θεραπείας», τις κοσμοθεωρητικές της προϋποθέσεις και προεκτάσεις, όπως και τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνεται – όταν αυτό συμβαίνει – η «θεραπεία». Πρέπει να λεχθεί ότι ο ορθόδοξος πιστός δεν επιζητεί έναντι παντός τιμήματος τη θεραπεία. Άλλωστε και οι δαίμονες «θεραπεύουν» ασθένειες, τις οποίες οι ίδιοι προξενούν. Και οι «χαρισματικοί» νεοπροτεστάντες ισχυρίζονται ότι «θεραπεύουν». Αλλά με ποια δύναμη;

Από μόνο του το γεγονός της «θεραπείας» δεν αποτελεί κριτήριο ότι η «θεραπευτική» μέθοδος είναι σωστή ή ακίνδυνη, διότι ακόμη και εξωφρενικές μέθοδοι, όπως η ουροθεραπεία, ισχυρίζονται ότι θεραπεύουν ακόμη και καρκίνο και AIDS και υπάρχουν άνθρωποι που βεβαιώνουν ότι οι ίδιοι θεραπεύθηκαν!

2) Η επικινδυνότητα των «θεραπειών» αυτών σε πνευματικο-σωτηριολογικό επίπεδο – πέραν της επικινδυνότητας τους για τη σωματική υγεία – συνίσταται κυρίως στο γεγονός ότι απειλούν με αλλοίωση το ορθόδοξο φρόνημα και ήθος, καθώς μπορούν ν’

αποτελέσουν γέφυρα που θα οδηγήσει ανύποπτους ανθρώπους σε ανατολίτικες σέκτες, καθώς εξοικειώνονται με όρους, όπως συμπαντική ενέργεια, πράνα, τσι, αύρα, τσάκρας κ.α. Οι όροι αυτοί αποτελούν έννοιες – κλειδιά του κοσμοειδώλου των ολοκληρωτικών σεκτών, που θεμελιώνονται στις ανατολικές θρησκείες και τον αποκρυφισμό.

3) Δημιουργείται επικίνδυνη σύγχυση με ποιμαντικές συνέπειες δυσάρεστες για αστήρικτους πιστούς, όταν:

α) κάποιος ορθόδοξος ιερέας, από άγνοια, τελεί αγιαστική πράξη (π.χ. αγιασμό) σε Κέντρο εναλλακτικών θεραπειών. Το γεγονός αυτό με τις σχετικές φωτογραφίες χρησιμοποιείται παραπλανητικά – σχεδόν πάντα – για την απόκτηση «πιστοποιητικού Ορθοδοξίας» εκ μέρους του Κέντρου.

β) Το ίδιο συμβαίνει στην περίπτωση που κάποιος γνωστός εκκλησιαστικός άνδρας – πάλι από άγνοια συνήθως – κάνει χρήση των μεθόδων αυτών ή τις συνιστά σε άλλους.

γ) Πολλοί πνευματικοί, αγνοώντας το συσχετισμό των μεθόδων αυτών με τον αποκρυφισμό, όταν ερωτώνται από τους πιστούς, τους συμβουλεύουν ότι μπορούν να καταφεύγουν σε αυτές.

δ) Όταν εναλλακτικοί «θεραπευτές» διεισδύουν στον εκκλησιαστικό χώρο και εμφανίζονται ως ομιλητές σε εκδηλώσεις ή μαθήματα (π.χ. Σχολές Γονέων) που οργανώνονται ή συνδιοργανώνονται από εκκλησιαστικούς φορείς.

Δ'. Το φρόνημα των εναλλακτικών «θεραπειών» και το φρόνημα της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης

Μια ακυβέρνητη και χωρίς σύνορα βιομηχανία «ολιστικής ιατρικής» εξαπλώνεται με ραγδαίους ρυθμούς σε όλο τον κόσμο.

Εκμεταλλευόμενη την αύξηση των ασθενειών και του πόνου στη ζωή του ανθρώπου, διεισδύει στη ζωή του, υποσχόμενη εύκολες και γρήγορες λύσεις.

Οι λεγόμενες εναλλακτικές «θεραπείες», όμως, στηρίζονται σε ιδέες και δόγματα που προέρχονται από την Αίγυπτο, την αρχαία Βαβυλώνα, την Άπω Ανατολή και γενικά τον αποκρυφισμό. Τα πιστεύω, οι θεωρίες και οι τεχνικές των λεγομένων ολιστικών «θεραπειών» της «Νέας Εποχής», δεν είναι νέες αλλά παλαιές αποκρυφιστικές μέθοδοι.

Οι εναλλακτικές «θεραπείες» διακηρύττουν ότι η γνώσις του εαυτού μας μόνο θ' αποκαλύψει και θα μας χαρίσει τα κλειδιά της ζωής και του θανάτου.

Προτάσσουν ως μέσο θεραπείας, μεταξύ άλλων, τη νηστειοθεραπεία, τον υπνωτισμό, την άσκηση, την ενασχόληση με πνευματιστικές μεθόδους και τεχνικές και τη λήψη φαρμάκων που προέρχονται από βότανα και όχι όπως ισχυρίζονται, από τα «δηλητήρια φάρμακα της σύγχρονης ιατρικής».

Οι πλείστες από τις μεθόδους και τεχνικές των εναλλακτικών «θεραπειών» είναι ισχυρά εμποτισμένες με λανθασμένη πνευματικότητα και εμπλέκουν μέσα στις διαδικασίες τους ένα ανατολίτικο μυστικισμό, τη μαγεία-σαμανισμό και τις αντιχριστιανικές αντιλήψεις της «Νέας Εποχής». Έτσι, φτάνουμε στο σημείο να χρησιμοποιούνται μέθοδοι και τεχνικές, οι οποίες είναι όχι μόνο αμφιβόλου επιστημονικής και αναγνωρισμένης ιατρικής, αλλά και που εν πολλοίς στηρίζονται και θεμελιώνονται θεωρητικά και πρακτικά πάνω σε αμφιβόλου προελεύσεως πνευματιστικές πρακτικές και διδασκαλίες.

Κατά συνέπεια όσοι καταφεύγουν σε τέτοιες μεθόδους, συνειδητά ή ασυνείδητα μυούνται σε διδασκαλίες και πρακτικές οι οποίες είναι ασυμβίβαστες με την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη μας και ενδεχομένως βλαβερές για την υγεία τους.

Οι μέθοδοι της εναλλακτικής «θεραπείας» και της υγιεινής διατροφής, όπως σήμερα προβάλλονται μέσα από τις ποικιλώνυμες ομάδες, οργανώσεις και συστήματα, αλλάζουν χωρίς να γίνεται αντιληπτό, το φρόνημα του Χριστιανού. Στρέφουν το νου και την προσοχή του στα υλικά του κόσμου τούτου, ώστε ολόκληρη η ζωή του να περιστρέφεται γύρω από τα θέματα της υγείας και της διατροφής. Η μέριμνα του είναι το πόσο υγιής είναι και πόσες θερμίδες καταναλώνει καθημερινά.

Οι εναλλακτικές μέθοδοι «θεραπείας» συχνά χρησιμοποιούν τον όρο νηστεία-νηστειοθεραπεία, τον οποίο πολλές φορές ταυτίζουν ή παραλληλίζουν με τη νηστεία της Εκκλησίας μας, παραπέμποντας μάλιστα επιλεκτικά και σε πατερικά κείμενα για να στηρίξουν τις απόψεις τους.

Σκοπός της νηστείας αυτής είναι ο «αυτοκαθαρισμός», η «αυτοθεραπεία», «να γνωρίσουμε και να δεχθούμε με αγάπη τις άγνωστες μέχρι σήμερα πτυχές του εαυτού μας». Από αυτά συμπεραίνουμε ότι ο βασικός και απώτερος σκοπός της νηστείας αυτής είναι ο «εαυτός» του ανθρώπου. Δηλαδή πρόκειται περί μίας καθαρά ατομοκεντρικής μεθόδου που στο κέντρο τοποθετεί τον άνθρωπο.

Η νηστεία δεν είναι απλώς η αποχή από ορισμένες τροφές, ούτε και η επιλογή κάποιων άλλων, όπως κάνουν οι υγιεινιστές. Βεβαίως και η Εκκλησία κατά τις περιόδους της νηστείας καθορίζει και τις τροφές που τρώμε, αυτό όμως δεν γίνεται

γιατί τις θεωρεί κακές, αλλά για άσκηση. Οι Ορθόδοξοι πιστοί χρησιμοποιούν αυτές και αποφεύγουν τις άλλες από υπακοή στην Εκκλησία και στον τρόπο που αυτή καθόρισε τη νηστεία. Αυτό σημαίνει ότι υποτάσσουμε την προσωπική μας θέληση στη θέληση της Εκκλησίας. Με άλλα λόγια κάνουμε υπακοή στον Χριστό και τους Πατέρες που την θέσπισαν. Γι' αυτό και η νηστεία δεν είναι θέμα τροφών, αλλά έχει ευρύτερη σημασία. Είναι αρετή!

Η αναφορά, από τις εναλλακτικές «θεραπείες», στον Θεό, την ψυχή και το πνεύμα δεν έχουν να κάνουν τίποτα με τον Τριαδικό προσωπικό Θεό της Ορθοδοξίας, αλλά με τον «θεό» της «Νέας Εποχής» που ταυτίζεται με την απρόσωπη συμπαντική ενέργεια «μέσα μας» («οδηγεί τελικά τον άνθρωπο στην εξεύρεση του θείου θρόνου μέσα του»). Γι' αυτό και κάνουν λόγο όχι για αμαρτία, αλλά για «κακά πνεύματα» και «αρνητικές και θετικές σκέψεις».

Ο άνθρωπος, όμως, σύμφωνα με την Ορθόδοξη Πίστη, δεν αντλεί ενέργεια από το σύμπαν, αλλά από τον Τριαδικό Θεό, ο οποίος από απόλυτη αγάπη τον εδημιούργησε και τον έφερε από το μηδέν στην ύπαρξη. Εμείς πιστεύουμε σ' ένα προσωπικό Θεό, ο οποίος είναι άκτιστος και αιώνιος και όχι στο απρόσωπο θεοποιημένο Σύμπαν των εναλλακτικών «θεραπειών». Ο άνθρωπος ως δημιούργημα του Θεού είναι κτιστός και δεν έχει καμία σχέση με τη φύση ή την ουσία του Θεού. Η μετοχή του στις θείες ενέργειες γίνεται κατά χάριν, χωρίς εξαναγκασμό. Ο άνθρωπος είναι ελεύθερος να δεχθεί ή ν' απορρίψει τη χάρη του Θεού, γνωρίζοντας όμως ότι χωρίς αυτήν δεν μπορεί να σωθεί.

Το φρόνημα της Εκκλησίας είναι Χριστοκεντρικό και Πατερικό και άρα αντίθετο με το φρόνημα των εναλλακτικών «θεραπειών».

Η ελπίδα των Χριστιανών δεν είναι η υγιεινή διατροφή, η μακροζωία, η διεύρυνση του νου και η αποφυγή του πόνου, αλλά η αιώνια ζωή, όπως αυτή αποκτάται μέσα από την πίστη του Ευαγγελίου και τα μυστήρια της Εκκλησίας.

Οι εναλλακτικές «θεραπείες» αξιολογούν τον πόνο, τους πειρασμούς και τις δυσκολίες της ζωής αρνητικά, υποσχόμενες μαζί με τον αποκρυφισμό την κατάργηση τους. Αντιθέτως η Εκκλησία τ' αξιολογεί θετικά, διότι α) βοηθούν τον άνθρωπο να γνωρίσει και να συνειδητοποιήσει τα όρια του, δηλαδή το θάνατο και μέσω αυτού την αιώνια ζωή, β) τον ωριμάζουν πνευματικά, γ) δημιουργούν μέσα του το πνεύμα της ταπείνωσης, της υπομονής, της αγάπης και της πίστης στον Θεό, βασικές αρετές τις οποίες είχαν όλοι οι Άγιοι της Εκκλησίας.

Η Εκκλησία χωρίς ν' απομονώνει την ψυχή από το σώμα, ενδιαφέρεται γι' αυτό, διότι είναι στενά συνδεδεμένο με την ψυχή και μετέχει και αυτό του αγιασμού και της σωτηρίας. Γι' αυτό και τελεί το μυστήριο του Ευχελαίου και διαβάζει διάφορες

ευχές για τις ασθένειες. Ακόμα και μέσα στο κατ' εξοχήν μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, εύχεται «υπέρ των εν ασθενεία, νοσούντων, καμνόντων και της σωτηρίας αυτών». Ακόμη θεωρεί και προτείνει, ως τα κυριότερα φάρμακα και για τη σωματική υγεία, την προσευχή, τη μετάνοια, την εξομολόγηση, τη Θεία Κοινωνία, τα οποία παρέχουν τη ζωοποιό χάρη του Θεού. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι πιστοί δεν πρέπει να πηγαίνουν στους γιατρούς για να λάβουν θεραπευτική βοήθεια. Ο ίδιος ο Θεός, μας λέγει η Αγία Γραφή, «έδωκεν ανθρώποις επιστήμην» (Σοφία Σειράχ 38, 6). Και πιο συγκεκριμένα: «...τίμα ιατρόν προς τας χρείας αυτού τιμαίς αυτού, και γαρ αυτόν έκτισε Κύριος· παρά γαρ Υψίστου εστίν ίασις, και παρά βασιλέως λήψεται δόμα. Επιστήμη ιατρού ανυψώσει κεφαλήν αυτού, και έναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται. Κύριος έκτισεν εκ γης φάρμακα...» (Σοφία Σειράχ 38, 1-4). Η επιστήμη που μετατρέπεται σε δοξολογία Θεού και υπηρετεί τη σωτηρία του κόσμου, αποτελεί, τόσο για τον άνθρωπο, όσο και για ολόκληρη τη δημιουργία πηγή ευλογίας. Εάν όμως αποσκοπεί στις εγωιστικές επιδιώξεις του ανθρώπου και την αυτονόμησή του από τον Θεό, τότε τα αποτελέσματα είναι καταστροφικά.

Ε'. Κοινωνικά και ιατρικά προβλήματα

Εμείς οι συμμετέχοντες στην ομάδα εργασίας με θέμα: «Κοινωνικές και ιατρικές απόψεις των ψευδοϊατρικών και αποκρυφιστικών πρακτικών» μετά από ενδελεχή μελέτη του θέματος καταλήξαμε στα πιο κάτω **συμπεράσματα**:

1. Έχει διαπιστωθεί ότι περισσότερο, ίσως από κάθε άλλη φορά, σε παρά πολλές χώρες παρατηρείται μια ραγδαία εξάπλωση και διείσδυση στη σφαίρα της ιατρικής, οργανώσεων αμφιβόλου προελεύσεως ή ακόμα και καθαρά αποκρυφιστικών. Ακόμα διαπιστώνεται ότι επιχειρείται μια άνευ προηγουμένου προπαγάνδα εκ μέρους όλων αυτών των οργανώσεων, με απώτερο σκοπό τη νομιμοποίηση των ψευδοϊατρικών τους μεθόδων. Εν όψει αυτών των δεδομένων κρίνουμε ότι είναι απαραίτητο όλες οι εκκλησιαστικές, ιατρικές και θεολογικές δυνάμεις ν' ασχοληθούν από κοινού με το πρόβλημα για να εκτιμηθεί στην πραγματική του διάσταση και να προσδιοριστούν επακριβώς οι κίνδυνοι που προέρχονται από τις ψευδοϊατρικές λατρείες. Οι κίνδυνοι αυτοί δεν είναι μόνο ηθικοί και πνευματικοί (εκκλησιαστικοί), αλλά έχουν να κάνουν και με την ιατρική και πιο συγκεκριμένα με την υγεία των ανθρώπων.
Έχοντας υπόψη όλα αυτά προτείνουμε, το Διορθόδοξο Δίκτυο, σε συνεργασία με άλλους φορείς, να έλθει σε επαφή με τους Ιατρικούς Συλλόγους, των χωρών μας, για να συζητηθεί το πρόβλημα και να ακουσθούν και οι θέσεις των Ιατρικών Συλλόγων σε σχέση με τις απατηλές και επικίνδυνες πρακτικές των ψευδοϊατρικών αποκρυφιστικών μεθόδων. Θα ήταν, κατά την άποψη μας, πολύ χρήσιμο να δημιουργηθούν από τα Υπουργεία Υγείας μόνιμες μεικτές επιτροπές μελέτης και αντιμετώπισης των προβλημάτων που παρουσιάζονται από την ανεξέλεγκτη δραστηριότητα ασυνείδητων, που στοχεύουν στην εκμετάλλευση της υγείας των πολιτών.

2. Μέσα από τις επιστημονικές ανακοινώσεις, που παρουσιάσθηκαν στη συνδιάσκεψη μας και την σε βάθος μελέτη του θέματος στις ομάδες εργασίας, διαπιστώθηκε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι όλες οι ψευδοϊατρικές – αποκρυφιστικές και άλλες λατρείες, που ασχολούνται με τα θέματα υγείας και ψυχολογίας, παραβιάζουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Για παράδειγμα παραβιάζουν το δικαίωμα του ανθρώπου να πληροφορείται επαρκώς για τη μέθοδο θεραπείας, ώστε να μπορεί να συναινέσει συνειδητά και ελεύθερα σ' αυτή. Ακόμα τις πλείστες φορές ο ασθενής αγνοεί τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει στην υγεία του η διακοπή της επιστημονικής ιατρικής. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι πολλές ψευδοϊατρικές λατρείες προτρέπουν τα θύματα τους ν' αρνούνται να λάβουν μερική ή γενική βοήθεια από την επιστημονική ιατρική, την οποία δαιμονοποιούν με όλα τα τραγικά αποτελέσματα. Δυστυχώς τα νομοθετικά κενά που υπάρχουν στις χώρες μας, τους επιτρέπουν να προωθούν τα προϊόντα τους και τις λεγόμενες «ιατρικές» υπηρεσίες τους, κερδοσκοπώντας σε βάρος των πονεμένων ανθρώπων.
Λόγω της κατάστασης η οποία δημιουργείται από την ανεξέλεγκτη δραστηριότητα των λατρειών και ψευδοϊατρικών μεθόδων και οργανώσεων, επιβάλλεται η λήψη νομοθετικών μέτρων από τα αρμόδια κυβερνητικά όργανα των χωρών μας, τα οποία θα πρέπει να έχουν ως στόχο τη δημιουργία ισχυρών μηχανισμών, προστασίας των πολιτών από την προπαγάνδα και τις πρακτικές των ομάδων αυτών, οι οποίες πολλές φορές αναδεικνύονται επικίνδυνες, τόσο για τη σωματική, όσο και για την πνευματική υγεία τους.

Ως παράδειγμα αναφέρθηκε η περίπτωση της Δημοκρατίας του Καζακστάν, η οποία έλαβε νομοθετικά μέτρα, απαγόρευσης της προπαγάνδας και των πρακτικών της ψευδοϊατρικής σέκτας «Αλλια-Αγιατ». Η δημιουργία ισχυρού νομοθετικού μηχανισμού, μπορεί ν' αποτελέσει το κλειδί για ορθή, στη βάση αρχών, προστασία των πολιτών και περιορισμού της αντικοινωνικής δράσης των οργανωμένων σεκτών (λατρειών).

3. Μέσα από τις εργασίες μας και την ανταλλαγή εμπειριών και ντοκουμέντων αποδείχθηκε ότι, η πλειονότητα των ψευδοϊατρικών λατρειών παραβιάζουν τις ισχύουσες νομοθεσίες, που σχετίζονται με την προστασία των πολιτών. Όσον αφορά το θέμα αυτό κατατέθηκαν στοιχεία που αποδεικνύουν την παραβίαση της νομοθεσίας στη Ρωσία. Ως τέτοια παραδείγματα αναφέρθηκαν οι σέκτες «Ναντέζνα Αντωνένκο» και «Αλλια Αγιατ».

Επίσης υπογραμμίστηκε, ιδιαιτέρως, η παραβίαση της νομοθεσίας από τους Σ. Κονοβάλοφ και Ρουσέλ Μπλάβο, οι οποίοι οργανώνουν συγκεντρώσεις μαζικού προσηλυτισμού, παρά την επίσημη κρατική απαγόρευσή τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τη μαζική εξάπλωση, της πλέον απροκάλυπτης βιομηχανίας παραγωγής ανεξέλεγκτων προσφορών υγείας από αποκρυφιστικές, ψευδοϊατρικές

και άλλες αντιεπιστημονικές οργανώσεις και μεθόδους, καθώς και την άνευ ελέγχου πώληση πανάκριβων σκευασμάτων, δήθεν βιολογικών ή ενεργειακών φαρμάκων, θεωρούμε ότι μόνο η δυναμική επέμβαση των αρμοδίων κυβερνητικών οργάνων και η αυστηρή τιμωρία όσων ενέχονται σε τέτοιες δραστηριότητες, θα μπορούσε να σταματήσει την επικίνδυνη πορεία των σεκτών και να προστατεύσει τις χιλιάδες ανθρώπων που εμπλέκονται σ' αυτές από άγνοια ή ασχολούνται ερασιτεχνικά με παρόμοιες μεθόδους.
Με βάση τα πιο πάνω πιστεύουμε ότι η συνεργασία μας τόσο με τις αρχές των κρατών μας όσο και με τους Ιατρικούς Συλλόγους, είναι πέραν από επιβεβλημένη. Μόνο αν όλοι από κοινού συνειδητοποιήσουμε το πρόβλημα και εργασθούμε μεθοδικά και επιστημονικά θα μπορέσουμε να περιορίσουμε την κοινωνικά και πνευματικά επικίνδυνη δράση των ψευδοϊατρικών λατρειών και μεθόδων, οι οποίες διακυβεύουν την υγεία του ανθρώπου και συνεπώς απειλούν την εθνική ασφάλεια.

ΣΤ'. Προτάσεις - Εισηγήσεις

Έχοντας υπ' όψη μας ότι οι ψευδοθεραπευτικές αυτές μέθοδοι ενδεχομένως ν' αποτελέσουν γέφυρα, που θα οδηγήσει ανυποψίαστους πιστούς στο χώρο του αποκρυφισμού και των λατρειών, προτείνουμε:

1. Περισσότερη πληροφόρηση για τα θέματα των λατρειών, των αιρετικών και παραθρησκευτικών ομάδων.

2. Ενημέρωση μέσω δημοσιευμάτων, ανακοινώσεων, αναρτήσεων στο Διαδίκτυο και επίσης μέσω αντιαιρετικών σεμιναρίων.

3. Το διορισμό και εκπαίδευση, στελεχών ειδικών επί των αιρέσεων σε κάθε Ιερά Μητρόπολη.

4. Την ενθάρρυνση της επικοινωνίας και της ανταλλαγής ιδεών, πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των ειδικών επί των αιρέσεων.

5. Τη δημιουργία διεθνούς δικτύου ειδικών για τα θέματα των εναλλακτικών "θεραπειών", διαφόρων ειδικοτήτων (π.χ. ιατροί, νομικοί, θεολόγοι, κοινωνιολόγοι κλπ).

6. Οι Τοπικές Αρχές και οι Δημόσιες Υπηρεσίες θα πρέπει να ασκούν ενδελεχή έλεγχο, στις διάφορες ομάδες, πριν εκδώσουν άδειες λειτουργίας τους.

7. Ο νομοθέτης ν' ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των καταστροφικών λατρειών και να εξετάσει αν υπάρχει ανάγκη εισαγωγής νέων άρθρων στον Ποινικό Κώδικα, σχετικά

με τα θέματα αυτά.

Για τη σωστή ποιμαντική αντιμετώπιση των παραπάνω υπαρκτών κινδύνων χρειάζονται:

1) Έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση των ποιμένων και γενικότερα των εκκλησιαστικών προσώπων, που ευρίσκονται σε θέσεις ποιμαντικής ευθύνης σχετικά με τους πνευματικούς και άλλους κινδύνους, που εγκυμονεί η δράση των εναλλακτικών "θεραπειών" και γενικότερα των λατρειών και του αποκρυφισμού.

2) Σε βάθος κατήχηση του Ορθόδοξου ποιμνίου, ώστε να μην πέφτει θύμα επιτηδείων και να μην νοθεύει το Ορθόδοξο φρόνημα του με δάνεια από άλλους κοσμοθεωριακούς και θρησκευτικούς χώρους, ασυμβίβαστους με τη Χριστιανική του πίστη

3) Επισταμένη μελέτη εκ μέρους των ποιμένων των δοξασιών και των μεθόδων αυτών των ομάδων και των διαφόρων ψυχοσωματικών αλλοιώσεων που προκαλούν στα θύματα τους, ώστε να μπορούν να διακρίνουν την πλάνη από την αλήθεια.

ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ:

ΕΛΛΑΔΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (Δ.Σ.Ο.)

Συνεργάτες από την Ελλάδα

ΡΩΣΙΑ

(RACIRS - Russian Association of Religious and Cultic Studies Centers) (St. Irinaeos of Lyon CENTER OF RELIGIOUS STUDIES, Moscow)
ΚΕΝΤΡΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Άγιος Ειρηναίος, Μόσχα

Ιεραποστολικό Τμήμα της Επισκοπής της Αγίας Πετρούπολης
(MISSIONARY DEPARTMENT OF St Petersburg *DIOCESE*)

Ινστιτούτο Ορθόδοξης Θεολογίας και Εκκλησιαστικής Τέχνης Αγίας Πετρούπολης
(St. Petersburg Orthodox Theology and Ecclesiastical Art Institute)

Κέντρο Θρησκευτικών Μελετών Άγιος Αλέξανδρος Νιέφσκυ, Νοβοσιμπίρσκ
(St. Alexander Nevsky Religious Studies Center, Novosibirsk)

ΚΥΠΡΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (Δ.Σ.Ο.)

ΣΕΡΒΙΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΣΕΡΒΙΑΣ, ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ

Συνεργάτες από τη Βουλγαρία

ΠΟΛΩΝΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΤΣΕΧΙΑ – ΣΛΟΒΑΚΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΣΕΧΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, Γκόμελ, Λευκορωσία (THE DIOCESAN INFORMATION-ADVISORY CENTER IN THE NAME OF THE SAINT JOHN DAMASKIN, Gomel, Belarus)

ΟΥΚΡΑΝΙΑ
συνεργάτης